

Gondola – ROMA p'ART / Példaképek

Szerkesztő: Pethes Mária

JÓNÁS JUDIT – színművész, rendező

Mottó: „Két aranypánt van a homlokomon: az egyik a magyarságom, a másik a cigányságom. Egyikről sem óhajtok lemondani.” (Kovács József Hontalan)

Juditot személyesen ismerem, baráti kapcsolatban vagyunk. Egészen fiatalon, Péli Tamás műtermében talákoztam a sugárzóan szép fiatalasszonnyal. Finom festékillat lengte körül karcsú termetét. Federico Garcia Lorca Cigányrománcok című vers ciklusát szavalta olyan átéléssel, hogy megrendülten, némán hallgattuk, még a légy zümmögését is hallani lehetett volna, ha lett volna légy a huszonnyolc négyzetméteres műteremben. Péli is abbahagyta a festést és tekintetét Juditra szegezte. Biztos voltam benne, meg fogja festeni. Igazam is lett, több művén feltűnt Judit mandulavágású szeme, dús fekete haja, a belőle áradó energia betöltötte a farostlapot.

Többször láttam Juditot szerepelni a Kossuth Klubban, tévéfilmekben, színházban, sőt egyszer még egy határ közeli, külföldi kongresszuson is, amit cigány-gyerekekkel foglalkozó pedagógusok számára rendeztek, s ahova mindketten meghívást kaptunk.

A Színházi Adattárban huszonöt színpadi-, tíz tévéfilm-, három játékfilm szerepét tartják nyilván. Minden szerepének teljes odaadással, felelősséggel tesz eleget. Előadásai maradandó élményt nyújtanak. Három művet rendezett színpadra. Két műből, rendhagyó irodalmi estekkel meghívásra országsszerte vállal fellépéseket.

Jónás Judit 1964. január 8-án született Bercelen. Már középiskolában számos versmondó versenyen sikeres részvétele volt, ami irányt mutatott a színészi pálya felé. Az egyik szavalóversenyen figyelt fel rá Gácsi Sándor szerkesztő-riporter, akinek köszönhetően a gimnáziumi évek alatt külsős munkatársként dolgozhatott a Magyar Rádiónál. Az akkoriban szükséges, úgynevezett mikrofonengedélyt Fischer Sándortól, későbbi beszédtechnika tanárától kapta meg. 1983-ban indult a Ki mit tud? vetélkedőn, ahol a vers- és prózamondás kategória győztese lett. Még abban az évben megkezdte a Színház- és Filmművészeti Főiskolát, ahol Marton László osztályában 1987-ben végzett. A főiskola után a Pécsi Nemzeti Színházhoz került.

1990-ben volt a Cigányrománcok bemutatója a Pécsi Nemzeti Színházban. Különleges feladat volt ez, mert költészetet, egy versciklust kellett egy teljes órányi időtartamban bemutatni, valamiféle pódiumszínházat csinálni. A hosszú, a drámai és lírai töltésű hatásokat váltogató, 18 katartikus élményt sugalló, szuggeráló románcot, a nézői-hallgatói befogadást kellett képi és zenei eszközökkel felfokozni. A katartikus mondanó kifejezését alkotó módon segítette Werner József díszlete, a szürreális hatású vetített képek és a zenei aláfestés. A zenei átúsztatások felfokozták a hallgatók-nézők érzelmi átélését és asszociatív fogékonyságát. Nem illusztratív mesélő képsorozatok voltak ezek, hanem meghökkentő, éles váltásokkal élő, egymásra és egymás mellé montírozott képekből álló diaporámás dinamikus háttér. Az előadóművész pedig fekete ruhában, egy feltűzött vörös rózsával teremtette újjá a drámai szituációk idézéséből irreális, szürreális vízióba átcsapó, a gyengéd érzelmekből a szilaj indulatokba átváltó románcokat. A versmondás mondhatni stilizált mozgásszínházzá vált.

1993-ban alapító tagja a Cinka Panna Cigány Színház Közhasznú Alapítványnak, és művészeti vezetője az alapítvány által működtetett Cinka Panna Cigány Színháznak. A színház saját társulattal rendelkezik, vendégszínházakat vállalnak Magyarországon és a határon túl is. Az Alapítvány feladataként tűzte ki a cigányság gazdag kultúrájának, zenei világának széles körben történő megismertetését. A bemutatott előadások feltétlen kötődnek a roma kultúrához. A repertoár létrehozásakor a sokoldalúság követelmény.

Folyamatosan szerepel a műsoron mesejáték, gyermek és ifjúsági színdarab, monodráma, zenés életmű, balladák színházi adaptációja, magyar drámák, vígjátékok, irodalmi estek, felolvasó színház, cirkuszi show, workshopok, közönség találkozók. Tájélotadásokat tartanak. Lehetőséget adnak fiatal tehetségek számára a fejlődésre, önmegvalósításra. Sajnos önálló színház-épülettel nem rendelkeznek, állandó játszóhelyük a budapesti Rácz Gyöngyi Közösségi Központ. Itt tartják új bemutatóikat.

De meghívásra jártak már többek között a Teátrumi Nyári Fesztiválon a Szarvasi Vízi Színpadon, a Művészetek Völgyében, Nemzetiségi Színházi Találkozón, a Múzeumok éjszakáján, az „Athe Sam – Itt vagyunk” Összművészeti Fesztiválon, A Pécsi Összművészeti Fesztiválon, a Budapest Roma Fesztiválon, Bécsben, a Magyar Házában. A Társulat 2009. márciusában megnyerte az ARCUSFEST Országos Nemzetiségi Színházi Találkozó legjobb előadása fődíját.

A Cinka Panna színház a Magyar Nemzetiségi Színházi Szövetség tagja. E szövetség elnökségének Jónás Judit is tagja.

Jónás Judit 2001-ben alapító tagja volt a »Rádió C« nevű Roma Rádióknak.

Békés Andrásal, a Pécsi Körzeti stúdió igazgatójával közösen találták ki a Cigánymagazin című műsort, melynek éveken át szerkesztő-műsorvezetője is volt.

Később az MTV Patrín cigánymagazinban is vállalt műsorvezetést, versmondást.

Rendkívül sok elfoglaltsága ellenére kiváló Édesanya.

*

(Pethes Mária)

*

Fotók:

1. portré a művésznőről

*

Díjai:

A Magyar Televízió nívó díja 1987-ben,

Domján Edit-díj, 1992-ben,

Magyar Köztársaság Arany Érdemkereszt, 2010-ben

*

források:

fotó forrása:

<https://port.hu/adatlap/szemely/jonas-judit/person-112203>

élettörténete:

<https://noklapja.nlcafe.hu/.../nem-vagyok-mas-jonas-judit-sz.../>

élettörténete videón:

<https://www.youtube.com/watch?v=EK69Y9rhonM>

Szécsi Magda Hazám című versét szavalja:

<https://www.youtube.com/watch?v=VC9FB4eI4z8>

https://hu.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3n%C3%A1s_Judit

<http://www.cinkapanna.hu/>

